

Джеймс Джойс

Евелин

Седеше на прозореца и гледаше как вечерта се спуска над авенюто. С глава зад завесите и ноздри пълни с мириса на стар кретон. Беше тъжна.

Имаше малко хора на улицата. Мъжът от последната къща на ъгъла се беше запътил към къщи, заслуша се в шума от стъпките му по паважа и после хрущенето по отъпканата пътечка пред новите червени къщи. Преди много време, там е имало полянка, на която играели децата. После дошъл един от Белфаст, построил къщите, не малките схлупени кафяви къщурки, а огромни тухлени къщи със светещи покриви. Децата от авенюто навремето обичали да си играят там, на полянката, Девинови, Уотърови, Дюнови, малкият сакат Кег, тя, братчетата и сестричетата ѝ. Не ѝ Ърнест, той бил голям. Баща им, честичко ги понабивал с голямата си тояга, пак на онова място, но по-честичко Кег ги предупреждавал, когато го видел да се задава на ъгъла. Били щастливи. Баща им не бил толкова лош, тогава, преди да почине майка ѝ. Било е преди много време, тя, братята и сестричетата ѝ пораснали, а майка ѝ – починала. Тизи Дюн-също, а Уотърови отишли в Англия. Всичко се променило. Сега и тя трябваше да изчезне, като всички, да напусне дома си.

Дом! Започна да разглежда стаята, всичките онези толкова познати неща, от които бършеше праха веднъж на седмица, толкова много години поред, чудейки се откъде иде всичкият този прах по земята. Вероятно никога повече нямаше да види тези толкова познати вещи. И все още, за толкова години, не можа да научи името на онзи свещеник от пожълтялата снимка, който е обещал да благослови Маргарет Мери Ейлъкок. Бил приятел от училище на баща ѝ. Показвайки тази фотография, той казваше само:

– Той сега е в Мелбърн.

Тя взе решение да се махне от дома си, да го напусне. Мъдро ли беше? Опита се да отговори на този въпрос. Тук имаше подслон и храна и онзи, който познаваше от както се помнеше. Разбира се, трябваше да работи здраво и в къщи и на работа. Какво щяха да си кажат хората, ако избяга с онзи младеж? Щяха да кажат, че е глупачка, вероятно, а мястото и в склада щеше бързо да бъде заето от друг. Мис Гавън щеше да се радва. Винаги ѝ крещеше, особено, ако имаше хора наоколо.

– Мис Хил, не виждате ли, че дамите чакат?

– Виждам прекрасно, Мис.

Нямаше да изплаче много сълзи по склада.

Но в новия дом, в новата непозната страна, няма да е така. После ще се омъжи, тя! Евелин. Ще се отнасят към нея с респект. Дори и сега,

на 19, се страхуваше от баща си. Знаеше, че не я обича. Откакто пораснаха, той никога не я биеше, както биеше Ърнест и Хари, защото беше момиче, но като умря майка ѝ, започна да я заплашва. Сега вече нямаше кой да се грижи за нея, Ърнест беше мъртъв, а Хари се занимаваше с бизнес някъде из страната. Вечните му пьянски разправии за пари събота вечер я плашеха. Даваше му цялата си заплата от 7 шилинга, а и Хари изпращаше по нещо, проблемът идваше тогава, когато решише да поиска пари от баща си. Казваше, че тя трябвало да пести, че няма капчица разум в главата, че той не бивало да ѝ дава парите, изкарани с пот на челото, за да ги пилее тя по улиците, още повече, беше ужасно зле всяка събота вечер. В края на краищата винаги ѝ даваше и я питаше какво ще пазари за неделната вечеря. После тя изчезваше колкото се може по-бързо, тичаше на пазар, стискайки изтърканата си черна кожена чантичка на рамо и се връщаше в къщи с торба, пълна с провизии. Работеше много, за да поддържа къщата, да следи дали двете деца, останали в нейните ръце, ходят редовно на училище и се хранят редовно. Беше тежък труд, тежък живот, но сега, когато си тръгваше, не го намираше толкова страшен.

Щеше да започне нов живот с Франк. Беше мил, добър и с открито сърце. Щеше да избяга с него на нощния кораб, за да му стане жена, за да живее с него в Буенос Айрес, където той имаше дом, който я чакаше. Спомнеште си деня, в който го видя за първи път, беше на квартира в една къща на главния път, която тя често посещаваше. Преди няколко седмици. Стоеше на вратата, а шапката му беше отхвъркнала назад, разкривайки буйна коса и бронзово чело. Запознаха се. Срещаша се зад склада и я изпращаше до дома. Заведе я на „Бохеми“, почувства се в небесата като седна до него на евтините места в театъра. Беше музикален инвалид, но пееше малко. Всички знаеха, че се ухажват, а когато той запя, песента за моряка, тя се смути. Викаше и Попинс. Отначало ѝ беше интересно да си има приятел, но после започна да го харесва. Знаеше истории за различни страни. Беше започнал кариерата си като юнга за по лира на месец на кораб, пътуващ до Канада. Каза ѝ имената на корабите, с които е пътувал. Бил прекосил Магелановия проток, разказа ѝ за ужасните патагонци. Бил си стъпил на краката в Буенос Айрес и се върнал в родината само като на почивка. Разбира се, баща ѝ беше разбрал за любовта им и ѝ беше забранил да се вижда с него.

– Познавам ги тия моряци...

Един ден баща ѝ се скарал с Франк и оттогава трябваше да се срещат тайно.

Нощта идеше. Бялото на писмата в ръцете ѝ се губеше в тъмата. Едното беше за Хари, другото – за баща ѝ. Обичаше най-много Ърни, но харесваше ѝ Хари. Отдавна вече беше загубила връзка с баща си, но щеше да ѝ липсва. Понякога беше толкова добър с нея. Наскоро, беше легнала болна за ден, чете ѝ книга и ѝ препече филийка на огъня. Докато майка ѝ беше жива, често ходеха на пикник на хълма на Хот. Спомняше си как ги забавляваше като си слагаше на главата бонето на жена си.

Времето летеше, но тя остана до прозореца, с глава на завесите и ноздри, пълни с мириса на прашния кретон. Някъде надолу по улицата се долавяше звука на стар орган. Усещаше въздуха. Странно, беше обещала на майка си да пази къщата и семейството толкова дълго, колкото можеше. Спомняше си последният ден на покойната, беше пак в тъмната, задушна стаичка от другата страна на хола, а отнякъде се чуваше музика, напомняща за Италия. Някой плати на пианиста и той си тръгна. Спомни си баща си на вратата на стаята на болната да крещи:

– Проклети италианци, махайте се оттук!

Тези последни думи като, че ли съкратиха краткият изпълнен със саможертви живот на майка ѝ. Потрепери, като си спомни отново последните думи на майка си:

– Derevaun Seraun! Derevaun Seraun!

Внезапно скочи! Спасение! Трябва да се спаси! Франк ще я пази. Ще ѝ даде нов живот, може би любов. Тя искаше да живее. Защо да бъде нещастна? Щастието беше толкова близо. Франк ще я носи на ръце, ще я държи. Ще я спаси.

Стоеше в сред тълпата на гарата в Норт Уол. Държеше ръката ѝ, знаеше, че я пита нещо за пътуването пак и пак. Гарата беше пълна с войници с кафяви куфари. През разтворените прозорци се чуваше глъчката на тълпата изпращачи на кея. Не отговори. Чувстваше студ и се молеше на Бог да я напътства. Корабът издаде дълъг монотонен звук в мъглата. Ако заминеше, утре щеше да е в морето с Франк на път за Буенос Айрес. Всичко беше намислено. Можеше ли да се върне, след всичко, което бе направила? В тялото ѝ се събуди тръпка на ужас, устните ѝ се задвижиха в безмълвна молитва.

Камбана задумка в сърцето ѝ. Той стопли ръката ѝ и каза „Хайде“.

Всичките морета на света се разбунтуваха срещу нея. Той я давеше в тях, щеше да я удави. Хвана се с две ръце за перилата.

– Хайде!

Не! Не! Не! Беше невъзможно! Стискаше безумно перилата. В сред моретата усети вика на болката.

– Евелин! Еви!

Прескочи бариерата и ѝ каза, да го последва. Трябваше да тръгват, но той все още ѝ викаше. Обърна бледото си лице към него, пасивно, както беззащитно животно. В очите ѝ нямаше ни следа от любов, сбогуване, мисъл.

КРАЙ

© 1914 Джеймс Джойс
© 2008 Мирена Пламенова, превод от английски

James Joyce
Eveline, 1914

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/5480>]